

Középiskolás fiatalok fogamzásgátlással, a szexuális úton terjedő fertőzésekkel kapcsolatos tudása a felvilágosítás és a szülői kapcsolat minőségének vonatkozásában vizsgálva

Kiss Réka Sára, Karácsony Ilona

Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Szombathelyi Képzési
Központ
Egészségtudományi Alapozó, Szülésznői és Védőnői Intézet

Összefoglalás

Bevezetés, célkitűzés: Kutatásunk célja volt, hogy felmérjük a 15-19 éves serdülők fogamzásgátlással, szexuális úton terjedő fertőzésekkel kapcsolatos ismereteit, illetve ezt hogyan befolyásolja a szülői kapcsolat minősége. Felmértük a szexuális felvilágosítás mértékét és azzal való elégedettséget is.

Anyag és módszer: Kvantitatív keresztmetszeti kutatásunk kérdőíve online felületen, a serdülők által használt közösségi oldalakon került megosztásra. A saját szerkesztésű kérdőív összesen 38 kérdésből állt. Célcsoportunk a 15-19 éves serdülők voltak, akik köznevelési intézmény nappali tagozatos tanulói voltak (n=163), akiket egyszeri, nem véletlenszerű kényelmi mintavétellel választottunk be. Az adatok elemzéséhez leíró statisztikai módszereket használtunk. A változók közti kapcsolat értelmezésére Khí-négyzet- próbát, T-próbát, ANOVA-t és korrelációs számítást alkalmaztunk ($p < 0,05$) Microsoft Excel 2013-as verziója segítségével.

Eredmények: A diákok átlagosan 4,45 féle fogamzásgátlási módszert ismertek. Azon diákok, akik szexuálisan aktívak voltak, ők több fogamzásgátló módszert ismertek ($p < 0,05$). A fogamzásgátlási módszer kiválasztását befolyásoló faktorok között: a kapcsolat tartóssága, a szülői ajánlás, a módszer megbízhatósága, az egyszerű alkalmazás és a könnyű beszerzés az életkor növekedésével fontosabb tényezővé vált ($p < 0,05$). A szülővel való harmonikus kapcsolat esetén a gyermekek sokkal inkább mernek segítséget kérni a szüleiktől a fogamzásgátlás során felmerülő problémákkal kapcsolatban ($p < 0,05$). A megkérdezettek 67,48%-a a szüleitől, míg 84,66%-a az iskolai keretek között is részesült szexuális felvilágosításban. A szélesebb körű szexuális felvilágosítás nem eredményezte a partnerre való nagyobb mértékű odafigyelést a szexuális úton terjedő fertőzések esetén ($p > 0,05$).

Következtetés: A diákok fogamzásgátló módszerekkel kapcsolatos ismereteit kielégítőnek találtuk. A harmonikus szülő-gyermek kapcsolat esetén a diákok bátrabban mernek beszélni szüleikkel. Véleményünk szerint az iskolai felvilágosítás alatt jóval nagyobb hangsúlyt kellene fordítani a nemi betegségekkel kapcsolatos ismeretek átadására.

Kulcsszavak: fogamzásgátlás, szexuális úton terjedő betegségek, felvilágosítás, szülői kapcsolat

Assessment of the knowledge of high school students about contraception and sexually transmitted diseases and its link to the quality of their sex education and the quality of their relationship with their parents

Summary

Background and purpose: The aim of our study was to assess 15-19-year-old adolescents' knowledge about contraception, sexually transmitted infection (STI), and how this is influenced by the quality of the parental relationship. We further assessed the extent of sex education and satisfaction with it.

Study material and method: We applied a quantitative cross-sectional approach to our research. The questionnaire was shared online, on social networking sites used by adolescents. The self-edited questionnaire consisted of a total of 38 questions. Our target group was adolescents aged 15-19 who are full-time students in a public education institution (n=163), who were selected by non-randomized convenience sampling. Descriptive statistical method was used for data analysis. Chi-square test, T-test, ANOVA, and correlation analysis ($p < 0.05$) were applied to interpret the results with Microsoft Excel version 2013.

Results: Students were aware of 4.45 approached for contraception on average. Sexually active students were aware of more contraceptive methods ($p < 0.05$). The main factors influencing the choice of contraceptive methods were: duration of their relationship, parental recommendation, reliability of the method, ease of use and ease of access which became more important factors with increasing age ($p < 0.05$). Children with a harmonious relationship with their parents were more likely to dare to ask their parents for help related to their problems linked to contraception ($p < 0.05$). 67.48% of respondents had received sex education from their parents, while 84.66% had also received it in school settings. Higher level of sex education did not result in greater attention for preventing the spread of STIs to their partners ($p > 0.05$).

Conclusion: We found the students' level of knowledge about contraceptive methods was satisfactory. Students dare to talk to their parents about their contraception related problems when they have a harmonious relationship with their parents. In our opinion, more emphasis should be placed on sharing knowledge about STIs during school sex education.

Keywords: contraception, sexually transmitted diseases, sex education, parenting

Irodalom

1. Párducz, L., Ostorházi, E., Pónyai, K., Mihalik, N et al.: A reprodukciót befolyásoló fiatalkori bakteriális STD fertőzések. *Nőgyógyászati és Szülészeti Továbbképző Szemle.* **2013**; 15: 97-101.
2. Erős, E.: Szexuális ismeretek a fiatalok körében - fogamzásgátlás, nemi betegségek. *Orvostovábbképző szemle.* **2016**; 23: 91-94.
3. Jäger, A., Tigyi, Z.: Szexuális magatartás vizsgálat középiskolások körében. *Egészség Akadémia folyóirat.* **2013**; 4: 50-58.
4. Csatlós, R., Pukánszky, J., Németh, A.: Középiskolások tanulók szexuális magatartásának vizsgálata. *Egészségfejlesztés.* **2014**; 55: 11-17.
5. Lajkó, A., Nagy, B. K., Németh, A.: Az első szexuális élmény jelentősége serdülőkorban. *Védőnő.* **2014**; 24:16-21.
6. Varga-Tóth, A., Németh, G., Paulik, E.: A szexuális nevelésről orvosi szemmel a hazai adatok és a nemzetközi irányelvek tükrében. *Orvosi Hetilap.* **2019**; 160: 494-501.
7. Marco, M. H. D., Ferraris, S., Langsam, M.: Young population, sexually-transmitted diseases and rights. National and regional scenario in Argentina. *Ciência & Saúde Coletiva.* **2018**; 23: 2835-284.
8. Boros, B., Angyal, M.: Szexuális magatartás vizsgálata roma, cigány fiatalok körében. *Védőnő.* **2014**; 24: 35-38.
9. Marek, E., Dergez, T., Szilárd, I., Kiss, I., et al.: Méhnyakrák-prevenció az iskolában: egy rövid oktatási program hatékonysága a serdülőkorúak ismereteire, attitűdjeire és szexuális magatartására. *Egészségfejlesztés.* **2013**; 54: 28-37.
10. Vajda, R., Kívés, Zs., Éliás, Zs., Sélleyné, Gyúró M., Tamás, P., Várnagy, Á., Karamánné, Pakai A: A humán papillómavírussal (HPV) kapcsolatos attitűdvizsgálat *Magyar Nőorvosok Lapja.* **2014**; 77 : 18-25.
11. Millei, K., Vajda, R., Kívés, Zs., Máté, O., Pakai, A: HPV-fertőzéssel kapcsolatos ismeretek vizsgálata édesanyák és leányaik körében. *Egészségfejlesztés.* **2015**; 56: 9-16.
12. Drago, F., Ciccarese, G., Zangrillo, F., Gasparini, G. et al.: A survey of current knowledge on sexually transmitted diseases and sexual behaviour in Italian adolescents. *International journal of environmental research and public health.* **2016**; 13: 422-432.
13. Bergamini, M., Cucchi, A., Guidi, E., Stefanati, A. et al.: Risk perception of sexually transmitted diseases and teenage sexual behaviour: attitudes towards in a sample of Italian adolescents. *Journal of preventive medicine and hygiene.* **2013**; 54: 114-119.
14. Kassie, B. A., Yenus, H., Berhe, R., Kassahun, E. A.: Prevalence of sexually transmitted infections and associated factors among the University of Gondar students, Northwest Ethiopia: a cross-sectional study. *Reproductive health.* **2019**; 16: 1-8
15. Pakai A, Kívés Zs.: Kutatásról ápolóknak. Mintavétel és adatgyűjtési módszerek az egészségügyi kutatásokban. *Nővér.* **2013**; 3: 20–43.
16. Karamánné Pakai A, Oláh A.: A theoretical overview of scientific research. In: Ács P. (eds.) *Data analysis in practice.* Pécs - University of Pécs, Faculty of Health Science. **2015**; 11-34.
17. Zou, H., Prestage, G., Fairley, C. K., Grulich, A. E. et al.: Sexual Behaviors and Risk for Sexually Transmitted Infections Among Teenage Man Who Have Sex With Men. *Journal of Adolescent Health.* **2014**; 55:247-253.